

ITEM No 581/63EB
March 19
D/Q-11022HUNGARYPOPULATION (0810)MEANS OF OBTAINING RELEASE FROM HUNGARIAN CITIZENSHIPSOURCE RELIABILITY: Usually reliable.DATE OF OBSERVATION: December 1962 - February 1963ENGLISH SUMMARY: See the title, please.

EVALUATION COMMENT: This is an interesting report. The present regime considers as Hungarians all those who have been neither released nor deprived of citizenship. In the case of a visit to Hungary, this could bring about unpleasant consequences, hence the desire of Western citizens of Hungarian origin to be released from Hungarian citizenship. The necessary procedure -- as the report indicates -- is being carried out at the VIENNA Legation with all the earmarks of the police system characterizing the people's democracies.

It is, however, interesting to note that, according to another report, other Hungarian Legations are handling the same demands with less rigidity than the VIENNA Legation.

The name of ZSIGA and his assignment to the VIENNA Legation are known to this office.

x x x

A BÉCSI magyar követségen az utóbbi időben - 1962 december - 1963 február 20 között - több olyan magyar menekült kérte a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátását. aki 1956 után hagyta el Magyarországot és 1960-62 között elnyerte az osztrák állampolgárságot. Forrás I szerint számuk mintegy 25-30-ra tehető. Forrás I az ügyeket intéző tisztviselőtől, ZSIGA Árpádtól úgy tudja, hogy az osztrák állampolgárságot elnyert magyar menekültek azért kérik elbocsátásukat a magyar állampolgárság kötelékéből, hogy azt megkapva osztrák utlevelükkel látogatóba Magyarországra utazhassanak. Noha

(over)

a magyar vizum kiállításához osztrák állampolgárságot elnyert 1956-os magyar menekült számára elvben nincs szükség a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátásra, a menekültek úgy gondolják, nagyobb biztonsággal utazhatnak osztrák utlevéllel Magyarországra, ha már a magyar törvények értelmében sem magyar állampolgárok.

Forrás II, és Forrás III, akik 1963 januárjában kértek a bécsi magyar követségen a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátásukat, elmondották, hogy ebből a célból két alkalommal kellett személyesen megjelenniük a magyar követségen, ZSIGA Árpád előtt. Az első alkalommal a magyar követség tisztviselője igen udvarias formában közölte, mi a teendő és átadta a kitöltendő kérdőíveket. A második alkalommal a kitöltött kérdőíveket személyesen kell átadni a követség tisztviselőjének, aki mintegy negyven-ötven percig tartó "kihallgatás"-nak veti alá a jelentkezőt. A kihallgatás kérdései: miért hagyta el Magyarországot? Miből él Ausztriában, mi a foglalkozása? Tagja-e vagy tagja volt-e valamely külföldi magyar szervezetnek, kulturegyesületnek? Kapcsolatba került-e az Amerika Hangja, a Szabad Európa rádió, a Nemzetőr című ujság munkatársaival? Milyen rokonai élnek Magyarországon? Voltak-e ezek már látogatóban Ausztriában? Mi a foglalkozásuk?

A tisztviselő a kihallgatást is udvarias formában folytatja le, de figyelmezteti a jelentkezőt: "Kérem, ne hallgasson el semmit, mi ugyanis tudunk mindent". A tisztviselő nem próbálja lebeszélni a jelentkezőt arról, hogy elbocsátását kérje a magyar állampolgárság kötelékéből.

ZSIGA Árpád nem szerepel a BÉCSI magyar követség diplomatáinak hivatalos listáján. A BÉCSI magyar követség egy osztrák alkalmazottja szerint ZSIGA Árpád mint "Archivsekretär" működik és 1962 szeptemberében érkezett BÉCSbe.

A magyar állampolgárságból való elbocsátást kérő személyek magyarországi előéletét, a kérdőívben megadott, Magyarországra vonatkozó adatokat (pl. utolsó magyarországi lakóhely) gondosan lenyomozzák. Forrás II, és Forrás III, levélben, illetve látogatóba érkezett ismerősök útján értesült arról, hogy 1956 előtti munkahelyeiken, lakóházukban érdeklődtek utánuk, hozzátartozóikat belügyminisztériumi nyomozók felkeresték és hosszan faggatták.